

**Campania "Împreună pentru sănătatea mintală!
Să înlăturăm stigmatul bolilor mintale!"**

Ianuarie 2020

Material realizat în cadrul subprogramului de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate al Ministerului Sănătății
-pentru distribuție gratuită-

AUTISMUL

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

INSTITUTUL NAȚIONAL
DE SĂNĂTATE PUBLICĂ

CNEPSS

CENTRUL NAȚIONAL DE EVALUARE
ȘI PROMOVARE STĂRII DE SĂNĂTATE

Tulburarea de spectru autist

este definită ca "o tulburare pervazivă de dezvoltare caracterizată prin: deteriorarea calitativă în interacțiunea socială, deteriorări calitative în comunicare, precum și pattern-uri stereotipe și restrânsă de comportament, preocupări și activități. Este de asemenea caracterizată de întârzieri, cu debut înaintea vîrstei de 3 ani, în cel puțin unul din următoarele domenii: interacțiune socială, limbaj, așa cum este utilizat în comunicarea socială, joc imaginativ sau simbolic."

FACTORI DE RISC

- Majoritatea oamenilor de știință sunt de acord că genele reprezintă unul dintre factorii care cresc şansele ca o persoană să dezvolte TSA (tulburare de spectru autist);
- Copiii care au un frate cu TSA prezintă un risc mai mare de a dezvolta la rândul lor, TSA;
- TSA tende să apară mai frecvent la persoanele care au anumite afecțiuni genetice sau cromozomiale, cum ar fi sindromul X fragil sau scleroza tuberoasă;
- Anumite medicamente administrate în timpul sarcinii, cum ar fi acidul valproic și talidomida au fost corelate cu un risc mai mare de apariție a TSA;
- Există unele dovezi că perioada critică pentru dezvoltarea ASD are loc înainte, în timpul și imediat după naștere;
- Copiii născuți de părinți mai în vîrstă prezintă un risc mai mare de a dezvolta TSA.

SEMNE ȘI SIMPTOME

- Lipsa interesului pentru obiecte
- Evitarea contactului vizual
- Dificultăți în înțelegerea sentimentelor altor persoane sau în exprimarea propriilor sentimente
- Preferința pentru izolare
- Repetarea cuvintelor sau expresiilor auzite
- Dificultăți în exprimarea nevoilor
- Repetarea unor mișcări tipice
- Dificultăți de adaptare la schimbări legate de rutina zilnică
- Pierderea achizițiilor dobândite

TRATAMENT

Terapii specializate:

- logopedie
- terapie comportamentală (ABA)
- terapie ocupațională
- fiziokineterapie
- terapie nutrițională
- terapia de integrare senzorială
- terapie specializată pe sistemul de comunicare prin pictograme
- terapii complementare/alternative

Tratamentul medicamentos pentru afecțiunile asociate:

- depresia
- anxietatea
- hiperactivitatea
- comportamentele de tip obsesiv-compulsiv

Important pentru medicii de familie!

- Informați-vă despre tulburările din spectrul autist
- Implicați-vă în:
 - Dezvoltarea și punerea în aplicare a ghidurilor, programelor naționale și a politicilor privind autismul
 - Aplicarea screening-ului prin medicii de familie în cadrul controalelor medicale obligatorii la copiii cu vîrste între 1 și 3 ani
 - Organizarea mai bună a îngrijirilor prin gestionarea sarcinilor și coordonarea timpului necesar acestora
 - Asigurarea accesului egal la tratamente și îngrijiri de calitate la nivel local, național și european, precum și diagnosticarea rapidă și cât mai precisă a autismului
 - Cercetarea în domeniul autismului
 - Promovarea dovezilor științifice despre intervenții eficace pentru copiii cu autism
 - Organizarea și participarea la cursuri/programe despre autism

Instrumente destinate profesioniștilor pentru îmbunătățirea serviciilor de sănătate în autism

- Screening în cabinetul medicului de familie, la controalele obligatorii de la 12, 16, 18, 24 și 36 de luni
- Ghidurile de diagnostic și tratament pentru autism, pot fi descărcate la adresa: <http://autism.raa.ro/resurse/ghiduri-autism>

Important pentru populație!

- Informați-vă asupra comportamentelor specifice copilului cu autism prin participare la programe, cursuri!
- Solicitați aplicarea screening-ului în cabinetul medicului de familie la controalele obligatorii de la 1 an la 3 ani!
- Fiți toleranți, arătați bunătate, nu îi izolați, discutați cu ei, înțelegeți, nu criticați, oferiți ajutor, respectați!
- Informați-vă la adresa: [www.https://insp.gov.ro/sites/cnepss/autism/](https://insp.gov.ro/sites/cnepss/autism/) sau adresa de website a DSP-ului unde se vor afișa materialele IEC !
- Alăturați-vă organizațiilor care oferă suport pentru persoanele cu autism!
- Alăturați-vă pe Social Media www.facebook.com/autismromania/ și conturile de Facebook ale Promovării sănătății din județ!

conștientizează
autismul

